

OBČINSKA UPRAVA

Glasiló Županske zveze za Slovenijo.

Stev. 7.

Mesečna priloga „Domoljubu“.

Leto II.

Občine in novi vojni zakon.

(Iz govora poslanca Ivana Stanovnika, načelnika »Županske zveze« v narodni skupščini).

V seji dne 19. julija t. l. je govoril narodni poslanec Stanovnik k vojnemu zakonu, predvsem k členu 319, ki določa način preskrbe naše vojske. Predlagal je, da naj se ozira v prvi vrsti na to, da se izvršujejo dobave za vojno od kmet-
skih in obrtnih zadrug in da naj te preskrbujejo našo vojsko z vsem potrebnim, ker naši kmetje in obrtniki nosijo največja bremena. Zato naj ti tudi v mirnem času preskrbujejo vojsko (to je armado).

K členu 320. je dejal imenovani poslanec, da se je največ govorilo o generalih in končalo pri poročnikih, o naših redovih, naših kmečkih fantih, ki tvorijo vojsko, o teh se ni nič govorilo. Nič se ni govorilo, kako naj se ti preskrbe, ali naj še hodijo raztrgani okrog, ali naj imajo še vedno tako slabo hrano kot do sedaj. Dalje je govoril poslanec Stanovnik o revizicijah, pri katerih se bo pobralo našemu kmetu živino, žito, sploh vse. Naš kmet bo rad dal in ni treba, da bi se mu s silo jemalo. Nikakor pa ne gre, da bi posamezni komandantje imeli pravico revizicije v posameznih vaseh brez sodelovanja civilne oblasti. Tu se lahko dogajajo velike krivice, in posledice so lahko velikanske. Zato je govornik proti reviziciji. Ta je v gotovih slučajih, kadar kdo ima, a noče dati, opravičena. Revizicija proti revežu, ki ima malo in se mu hoče še to s silo vzeti, pa ni na mestu in je govornik odločno proti taki reviziciji.

Oni del govora poslanca Stanovnika, ki se tiče posebe naših občin, navajamo tu doslovno po stenografičnem zapisniku.

Poslanec Stanovnik je izvajal:

Prehajam sedaj k členu 331. Ta člen govori, da naj rodbine siromašnih obveznikov, ki gredo na vojsko ali, če prav razumem, tudi rodbine siromašnih obveznikov, ki gredo k orožnim vajam, oskrbujejo dotične občine. To je veliko breme za male siromašne občine ter se bo to kruto maščevalo. Mislite si kako malo kmetško občino, ki obstoji iz prav malo posestnikov in delavcev. Ti gredo na vojsko in puste doma svoje žene in cele lupe otrok, a občina nima denarja, da bi podpirala toliko ljudi. To je tako hud udarec za naše občine, da se bodo za tisti čas tako zadolžile, da bodo to pomnili najmanj trije rodovi. Gospodje, nikari takol! Če pobirate posebne davke za remontski

fond, če imate pravico nakladati nove davke, nikari ne dušite tistih, ki vam davke dajejo. Prvič imate fante in može v vojski, katere tam izrabljate, drugič pa imate doma siromašne občine. To mora dovesti do poloma. Ako boste nastopali s tako krutostjo, potem ne bo nikdar prišlo do lepega in zdravega sporazuma. Ljubezen išče ljubezni, sovraštvo pa sovraštva. Treba vendar enkrat pokazati našim državljanom, posebno tistim, ki so prišli na novo v našo državo, da smo enakopravni, da se ljubimo med seboj, da si nečemo škodovati drug drugemu in se medsebojno uničiti.

Pa ne samo to. Člen 334. vsebuje še hujše določbe. Ta celo jemlje občinam avtonomijo in postavi vojaštvo nad občino kot oblast, da ji lahko ukazuje, kaj mora dati in v kakem redu mora dati. — Gospodje, s tem se postavljajo občine takorekoč pod vojno sodišče. Občina ima vendar samostojni delokrog, da dela mirno in lepo med svojimi občani, kakor se ji zdi, da je prav in koristno za občane. Sedaj pa pride vojaška oblast in jo komandira, čeprav nima niti pojma o tem, kako oskrbujejo občine svoje občane. Ta člen določa celo, da ima vojna oblast pravico obtožbe po členu 41. vojnega kazenskega zakona. Gospodje! Ako tako razumemo prostost in svobodo, potem ne vem, kam pridemo. Ali hočete, da se uedinimo v zaporih, ali na vislicah, ali pa pod puškinim kopitom? Nikari takol! Pomislite vendar, da smo kulturno izobražen narod, da nismo Afrikanci ali Indijanci, da bi nas gonili s palico okrog. Prosim vas, gospodje, ako imate še kaj zmisla za avtonomne pravice, da odpravite to določbo. Avtonomno občino naj ima pravico nadzorovati višja avtonomna oblast. Ta avtonomna višja oblast naj vrši svoje nadzorstvo v sporazumu s politično in vojaško oblastjo, ne pa da pride občina pod kuratelo, da ne bi smela ničesar drugega vršiti kakor ukaze komandantov. Mislim, da je vsakemu dovolj jasno, da je ta določba prekruta! Zato naj se omili in ta člen črta, odnosno tako stilizira, da bo v korist državi in državljanom. (Jakob Vrečko: Gospod minister nima svinčnika, da bi to črtal!) Mislim, da si bo gospod minister to stvar premislil, ter se na moj predlog oziral.

Bil bi pa zelo hvaležen, če bi se ozirali na gotove stvari, katere smo mi predlagali, ker vem, da to ne bi bilo v škodo temveč v korist države. Narod bi bil potem zadovoljen in zadovoljen narod gre naprej, nezadovoljen pa hodi rakovo pot.

(Pribečujemo ta del govora v strokovnem delu lista za to, da bodo videle

naše občine, da so tudi za njihovo avtonomijo na delu naši poslanci povsod, kjerkoli se dobi prilika za to. Če njihove predloge ta čas vladajoča stranka odklanja, je le en razlog več za to, da dobe poslanci za nadaljnje boje temveč moralne opore od strani naših zavednih občin. — (Op. ur.)

Vojna posojila.

Danes je tako gotovo, kakor gotovo se suče zemlja okrog svoje osi, da ni prav nobenega upanja, da bi priznala — kaj šele izplačala — naša država avstrijska vojna posojila.

To povemo odkrito zato, ker so se pre-mnoge občine svoj čas zadolžile pri raznih denarnih zavodih, in z najetimi dolgovi podpisovale vojna posojila. Kdo bi jim mogel to sedaj očitati, ko so pa bile zapeljane od zgoraj, odkoder se je izvajal nečuvven pritisk na-nje. Pa to je stara stvar, ki je nočemo še enkrat pogrevati, ko smo že večkrat pisali o njej. Pač pa svetujemo občinam, da čim preje tem bolje plačajo svoje dolgov, ki se jih ne bodo mogle otresti.

Znano nam je namreč, da se občine protivijo plačevanju dolgov, zlasti ponekod tudi obresti, češ, plačali bomo takrat, ko nam vrne posojeni denar — država. To je slaba tolažba — v veliko škodo občin. Obresti naraščajo, o dolgovih se množe do ogromnih vsot. In ker so bila najeta povečini bančna posojila, so obresti tem višje, ki se jim pridružujejo še razne druge pristojbine. Naposled pa žugajo denarni zavodi — obsebi umevno — tudi s tožbami, kjer občine ne izpolnjujejo svojih dolžnosti. Mislite si, kakšni bodo danes pravdni stroški z odvetniki, ki jih bodo morale plačevati seveda zopet le občine.

Da obvarujemo občine še večje škode nego jo že imajo, jim nujno priporočamo, da vsaj redno odplačujejo svoje dolgov z obrestmi, če res ne morejo takoj vrniti cele glavnice. Kjer pa količkaj zmorejo tudi to, naj kar najhitreje plačajo vse dolgov.

Organizacija.

Zadnji čas opazujemo, da se organizatorično gibanje po naših podružnicah in okrajnih županskih zvezah ne razvija tako, kakor bi se moralo. Na drugi strani pa pristopajo in plačujejo člani članarino naravnost pri tajništvu, kar smatramo zopet za nepriporočljivo. Na zadnjem občnem zboru se je določila prav gotovo z m e r n o zvišana članarina 4 Din (16 kron) tudi za to, da od teh skromnih prispevkov dobe po

1 Din od vsakega člana podružnice za svoje izdatke, za papir in poštino.

Zal moramo danes konstatirati, da nismo prejeli letos od nobene podružnice poročila o delovanju in gmotnem stanju, izvzemši podružnico za črnomeljski okraj pod marljivim načelnikom Jos. Mihelčičem.

Zato prosimo vse, ki niso še plačali članarine za letos, pa tudi vse, ki niso še pristopili k »Županski zvezi«, da to takoj store. Vse podružnice in okrajne zveze pa prosimo, da nam pošljejo izkaze vseh članov obenem s članarino za leto 1923. — Poštini položnic »Hranilnice kmetjskih občin«, kamor se pošilja članarina, je pri občinah še obilo neporabljenih. Naj se torej porabijo v eden ali drug namen, kakor pač menijo občine, da je bolj prav! Pogrešamo namreč ravnotako obljubljenih prispevkov za »Župansko zvezo«, kakor tudi prispevkov v namen, za katerega so prejele občine (županstva) posebne okrožnice s priloženimi poštini položnicami.

Upamo, da bo ta naš opomin našel odziv pri vseh občinah. Saj gre le za dobro stvar!

K sklepu naj omenimo še, da sporedno s črnomeljsko tudi prav živahno deluje podružnica Županske zveze za višnjegorski sodni okraj po zaslugi vrlo delavnega tajnika, župana Erjavca.

Poročilo o delovanju omenjenih podružnic in o sklepih v zadnjih sejah priobčimo prihodnjič.

Osrednji odbor »Županske zveze«.

Uboštvena spričevala.

Prejeli smo naslednji dopis:

Županstva, ne izdajajte spričeval o nesrečah ali uboštvu za nabiranje darov!

V občini J. je pred letom dni požar uničil polovico vasi. Nekaterim posestnikom je pogorelo prav vse: obleka, živila, pohištvo, krma itd. Pogorelci so se obrnili na župana s prošnjo, da jim izda potrdilo o nesreči, s katerim bi pobirali milodare. Župan je v dobri veri, da je upravičen izdajati takšna potrdila, ustregel njihovi prošnji in izdal zaprosena potrdila. Neki pogorelec je nato v sosedni občini pobiral darove, kjer pa ga je prijelo orožništvo in mu odvzelo od županstva izdano potrdilo. Orožništvo je ovadilo župana sodišču, ki je uvedlo proti njemu kazensko postopanje vsled prestopka zakona proti vlačugarstvu in beračenju (zakon z dne 10. maja 1873 drž. zak. št. 108). Ta zakon, ki je še vedno v veljavi, prepoveduje namreč v § 3 izdajati ljudem spričevala o kaki nesreči ali o uboštvu, s katerimi bi beračili.

Župan je bil v tem slučaju v prvi instanci obsojen.

Določbe omenjenega zakona proti vlačugarstvu in beračenju torej ne zadenejo samo teh, ampak tudi one, ki jim hočejo pomagati in jim v dobri veri izdajajo spričevala.

Zato je treba, da opozori Županska zveza vse župane, naj ne izdajajo spričeval, oziroma potrdil o nesrečah pri požarih in drugih nezgodah, da jih ne zadenejo posledice zgoraj citiranega zakona.

Temu dopisu pristavljamo, da naj se prosilci, ki bi jih zadele te vrste elementarnih nezgod, napote vselej le na okrajna glavarstva, da jim le-ta izposlujejo dovoljenja za nabiranje milodarov od višje oblasti (pokrajinske uprave).

Protesti občin.

Občinski odbor občine Toplice je v svoji sklepni občinski seji dne 8. julija t. l. soglasno sklenil, da cel odbor odločno protestira proti uvedbi zakona, po katerem bi se moral nalagati ves občinski denar v državno hipotekarno banko v Beograd.

Občinski odbor v Predosljih je sklenil enak protest v svoji seji dne 15. julija 1923 s pristavkom, da nikakor ne dovoli, da bi se nalagal občinski denar v to banko.

Pozivljamo vsa županstva, kjer so občinski odbori že sklenili slične proteste, naj nam jih čimprej pošljejo; kjer pa tega še niso storili, naj proteste čimprej sklenejo.

Županska zveza.

Sodelovanje občin v zapuščinskih zadevah.

Županstvo A. vprašuje:

Sodišče v Ž. mi pošilja večkrat kakšno cenitev po umrlih osebah, posebno če gre za manjše reči. Sedaj pa sem dobil, da moram ceniti tudi večje posestvo. Ali je županstvo dolžno to napraviti, — ali pa je to navadno izrabljanje županov? Če je to postavno določeno — ali dobi župan kaj za trud?

Na to velja v splošnem to-le pojasniti: Sodna oblastva I. stopnje kot zapuščinska oblastva imajo pravico zahtevati od občin sodelovanje v zapuščinskih zadevah. — Dolžnosti, ki jih imajo občine v tem oziru, vsebuje »Navodilo občinskim predstojnikom o izrečenih jim uradnih opravilih sodišča«. (Ukaz pravosodnega ministrstva od 28. junija 1850, drž. zak. št. 256.) Teh določil se pač sodišča še vedno drže in nalagajo občinam tudi izvršitve poslov, ki se občin ali županov pravzaprav ne tičejo. Kajti drugi odstavek § 14 tega ukaza določa izrečno, da se občinski predstojnik (pri sestavi zapisnika imovine ali inventarja umrle osebe) nima baviti s cenitvijo nepremičnih posestev, torej bi se tudi ne smeli ti posli nalagati županom. — Če sodišča to vzlic temu delajo, namesto da bi izvrševala cenitve po svojih organih ali pa celo po notarjih, delajo to po našem mnenju le zato, da se izvrši vse z manjšimi stroški za dediče. Zato menimo, da naj bi se občine temu ne protivile, ker je njihovo sodelovanje le v interesu strank. Sicer pa prepušča § 16 navedenega ukaza občinskim predstojnikom možnost, da naročenim jim poslov ne izvrše, če imajo za to tehtne razloge ali se pojavijo zapreke; toda župan mora to brez odloga javiti okrajnemu sodniku.

Kar se tiče naposled odškodnine za trud, smo na vsak način mnenja, da ima župan pravico zahtevati primerno plačilo od sodišča. — Cenitev mora posebno v slučajih večje vrednosti (posestev) izvršiti s sodelovanjem dveh zapriseženih sodnih cenilcev, ki tudi ne bodeta opravila svojega posla brezplačno, ampak bodeta hotela plačila za sodelovanje.

Razna vprašanja in poasnila.

1. Kdo imenuje zapisnikarja pri občinskih sejah: župan ali odbor?

Pojasnilo: Ker nima občinski red nikaškega tozadavnega določila in so mnenja v tem različna, kakor pravi vpraševalec, velja tudi naš odgovor kot navodilo v splošnem. Da ima v prvi vrsti občinski odbor pravico določiti zapisnikarja pri občinskih sejah, to sledi že iz drugih določil občinskega reda, po katerih on v vseh občinskih stvareh sklepa in daje občinskemu predstojništvu potrebno pomožno osobe. Kjer imajo občine tajnike, vodi zapisnik običajno tajnik. Sicer je pa lahko zapisnikar kdorkoli. — Če ne obstoji kak veljaven odborov sklep, ni pomisleka, da bi ne določil zapisnikarja za vsako sejo posebej župan sam.

Sicer pa ne moremo nikoli zadosti priporočati, da uvede vsaka občina pravilni red, pa bo takoj konec vseh sporov in pomislekov.

2. Ali je odborov sklep veljaven, če se glasuje z dviganjem rok? Občinski odborniki trdijo, da je veljaven, češ, da so vedno tako sklepali. Ali je v tem oziru kaka razsodba upravnega sodišča?

Pojasnilo: Občinski red natančno predpisuje način glasovanja, a med temi načini ne najdemo onega, ki bi pripuščal glasovanje z dviganjem rok. Saj smo o tem že večkrat pisali. Kar ni po zakonu dopustno, je protipostavno in se ne sme izvrševati. (Le občinski red za bivšo Štajersko dopušča po § 42, da sme občinski svet skleniti tudi kak drug način glasovanja, kakor je ondi predpisan.)

Glede glasovanja z dviganjem rok pa omenjamo, da je upravno sodišče pred več leti razsodilo, da je bil neveljaven sklep občinskega odbora v Trzinu na Gorenjskem, ki je na ta način glasoval za imenovanje častnih občanov.

Le držite se postavnih določil. Zakaj pa bi delali nasproti temu, kar veleba občinski red? Saj bi se moral vsak tako izglasovani sklep razveljaviti, če bi se kdo pritožil.

3. Kdo določa uradne ure: župan ali odbor?

Pojasnila: Tudi za to ima prvi pravico občinski odbor. To je nesporno. Seveda se mora odbor držati pri tem dosedanjih krajevnih običajev ali trdnih navad. Zato je poleg pravice tudi dolžnost odborova, da določi — če se že posluži svoje pravice — sporazumno z županom uradne ure tako, da jih bo mogel ta tudi držati. — Sicer pa ne uvidimo, zakaj bi občinski odbor ne prepustil določevanja uradnih ur županstvu samemu, ko zakon pušča v tem oziru na vse strani proste roke.

Prav odločnega mnenja smo, da naj bi občinski odbor raje posvečal svoje moči važnejši skrbi za umno občinsko gospodarstvo, kakor pa se ukvarjal s takimi — v resnici nebitvenimi stvarmi. Z opravičnim redom bi se dalo primerno rešiti tudi to vprašanje.

4. Občina nekaj časa ni imela občinskega tajnika. Med tem časom je uradoval župan sam oziroma je imel svojega pomočnika. Ali je bil župan tedaj upravičen prejemati tajnikovo plačo? Ta plača je bila določena za tajnika z odborevim sklepom. Kaj naj stori župan, če mu odbor ne odobri izplačila za tajniške posle pri sklepanju o letnem računu?

Pojasnili: Ne more biti dvoma, da ima župan popolno pravico do tiste plače ali nagrade, ki je bila po proračunu sklenjena in določena za občinskega tajnika oziroma — kar je naravna posledica — na splošno za pisarniško pomožno moč, — bodisi da je izvrševal tozadevne posle župan sam ali pa zanj kdo drugi. Stvarno se v proračunu določen izdatek za tajnika ne more nanašati na določeno osebo, marveč je določen le za plačilo dela, ki se mora izvršiti. Oseba tajnika ali tistega, ki izvršuje tajniške posle, je čisto postranskega pomena. Nesporno je v tem slučaju, da plačila za delo ni mogoče odrekati županu.

Če sklene občinski odbor kaj drugega, ima župan prav tako kakor vsak drug občan pravico, da se v postavnem 14 dnevnem roku pritoži proti takemu sklepu na oddelek za notranje zadeve pokrajinske uprave. Pritožbo pa mora pravočasno predložiti potom županstvu in jo mora pravilno kolkovati.

Štroški pri požarih.

Važna, toda premalo uvaževana, in ne bomo preveč rekli, če trdimo: tudi premalo poznana so določila o požarni policiji in o gasilskih stražah. Zdi se nam, da se naše občine vse premalo zavedajo, kako odgovornost nosijo glede odvratanja požarne nevarnosti, in kakšne dolžnosti jim nalagajo omenjeni postavni predpisi. O stvari bomo v kratkem spregovorili obširneje. Za danes naj pojasnimo z ozirom na neko vprašanje, kdo je dolžan plačati stroške pri požarih, zlasti za vprežno živino.

Naj bodo v vednost vsem občinam tu priobčena sledeča pojasnila:

Po zakonu je vsak občan in celo vsak tujec v občini pod kaznijo dolžan, da na povelje županovo ali njegovih pooblaščenecv osebno in brezplačno pomaga pri gašenju ognja v občinskem ozemlju. To določa za bivšo Kranjsko § 10 postave od 15. septembra 1881, dež. zak. št. 14 (red o požarni policiji in o gasilskih stražah), in prav tisti paragraf (10) zakona z dne 23. junija 1886, dež. zak. št. 29 za bivšo Štajersko. A § 12 za bivšo Kranjsko ter § 11 za bivšo Štajersko določata, da je tudi vsaka občina dolžna, sosednjim občinam pri požarih kar največ mogoče in brezplačno pomagati.

Kdo je dolžan dati vprežno živino pri požarih?

Tozadevno določa zakon: Konjski gospodarji so (pod kaznijo) dolžni, na povelje županovo ali njegovih pooblaščenecv pri-

praviti — navadno po vrsti — konje, kolikor jih je treba, da se pripeljejo brizgalnice in drugo gasilno orodje na gorišče (§ 13 zakona za Kranjsko in slično § 12 zakona za Štajersko).

Kar se tiče stroškov za vprežno živino, ki edino morejo prihajati v poštev pri požarih, velja v splošnem, da se morajo plačati iz občinske blagajne one občine, kjer so se vzela vozila s priprego, oziroma vprežna živinčeta. V tem pogledu določa zadnji odstavek § 13 za bivšo Kranjsko: »Za omenjena dela (t. j. za dovoz gasilnega orodja, gasilcev, dovažanje vode itd.) se mora dati gospodarjem vprežne živine na njihovo zahtevo zmerno, s sklepom občinskega odbora določeno povračilo; tudi jim je povrniti dokazano škodo, ako je niso sami zakrivali.«

Iz tega torej sledi, da mora v vsakem takem slučaju, ko gre za odškodnino ali plačilo stroškov pri gašenju, sklepati o zahtevkih lastnikov konj le občinski odbor.

Prav enaka določila ima § 47 zakona, veljavnega za bivšo Štajersko, a s širšim obsegom, ker določa ta paragraf tudi, da plačajo tozadevne stroške občine, v kolikor jih niso dolžne plačati zavarovalne družbe. Po tem paragrafu se mora prijaviti zahtevnik tekom osmih dni pri županu tiste občine, ki jo veže plačilna dolžnost. Od župana nakazani znesek se izplača iz občinske blagajne.

Občini pa gre pravica zahtevati od krivca povračilo stroškov.

V tem oziru je zakon, veljaven za bivšo Kranjsko, pomanjkljiv, ker nima določila o zahtevkih povračil.

Zakon za Kranjsko pa ima v § 11 določilo, ki ga nima oni za Štajersko. Ta paragraf se namreč glasi: »Osebam, ki kažejo pri gašenju požara posebno ročnost in napor, mora dati občina na njihovo zahtevo zmerno povračilo, katero določa občinski odbor v vsakem slučaju posebe.«

No, mnenja smo, da takrat, ko gre za pomoč bližnjemu, in ko je že itak vsakdo po zakonu vezan, da pomaga pri gašenju brezplačno, ne bo iskal za to še nagrade ali plačila. Kaj drugega bi bilo seveda, če bi sam trpel škodo na svojem zdravju, na obleki, ali kako drugače. Takrat opravičeno sme zahtevati povračila, toda povrne mu naj škodo gasilski sklad, v katerega morajo po zakonu plačevati zavarovalnice. Nikakor pa te vrste plačila ne smejo zadeti občin.

Gasilstvo je važno vprašanje za naše občine. Zato se bomo v prihodnje še večkrat bavili z njim. Pričakujemo pa tudi doneskov od strani prizadetih krogov.

Listnica uredništva. Okrajna županska zveza Sl. G.: Vašo in vaših občin resolucijo, sprejeto na seji vaše županske zveze dne 5. avgusta 1923 glede »kuluka« smo izročili našemu poslancu Stenovniku, da posreduje na edino pristojno mesto v Beogradu.

Dobra gospodinja skrbi,

da ima njena hiša pri najmanjših izdatkih vseeno snežnobelo perilo. Zato uporablja ona le MILO z znamko „GAZELA.“

Torej, bratec,
v tem se pač
strinjava: Midva
pijva le

Čaj

ČAJNA ROČKA

Ker je izdaten, ga malo uporabiš, pa Te vendar razveseljuje z izborna aromo in finim okusom

Čaj z znamko „Čajna ročka“ se dobiva le v izvornih zavilkih z natisnjeno varstveno znamko „Čajna ročka“ v vseh z lepaki označenih trgovinah.

Kostanjev, taninski les

KUPUJE na postajah dolenske železnice, po najvišjih dnevnih cenah, franko vagon oddajna postaja. **FRANJO GROBOVŠEK**, lesni trgovec, Novo mesto šte. 89. 5217

Cie. Gle. Transatlantique Francoska linija
Najhrajša in najudobnejša vožnja v Ameriko je čez
Jeserica na Buch-Havre samo 3 1/2 dni
Havre-Newyork samo 6 dni.
Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:
Slovenska banka d. d. v Zagrebu.
Vozne listke in tozadevna pojasnila daje:
IVAN KRAKER,
zastopnik v Ljubljani, Kolodvorska ulica 41.

Lanene TROPINE

lastnega izdelka po najnižji ceni prodaja Al. Trampuk, izdel. lanenega olja, Golobrd 28, p. Medvode.

Oblačilno blago prodaja

najceneje

manufakturna trgovina

JOS. STOPAR

Ljubljana

Dunajska cesta št. 21.

And. Jakl tovar. koč in čevljev d. d.,
KARLOLAC

Prodajalna Ljubljana, Poljanska cesta št. 13.

Bogato skladišče **moških, ženskih**
in otroških čevljev iz telečjega
boksa v vseh barvah, govejega
boksa in rjave kravine.

Solidno delo! Znižane cene!

Miši, podgane, stenice, ščurki

In vsa golazna mora poginuti ako uporabljate moja najboljša
preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim
in hišnim mišim Din. 750, za podgane Din. 750, za ščurke
Din. 750, za stenice Din. 750, omčev, moljev Din. 6—, proti
mrčesom Din. 750, mazilo proti ušem pri ljudeh in pri
živalih Din. 4—, za oči v obliki in perilu Din. 750, tinkt.
proti mrčesu na sadju in na zelenjavi Din. 750, proti
mravljam Din. 750.

Prepr. dalci dobe popust Po-Hja po povzetju
zavod za ekspedicio: ALTES, kem. laboratorij
M. JUNKER, Petrinjska ul. 3, Zagreb 1.

Kmečki posestniki!

Pri prodaji ali nakupu posestev boste imeli

najboljši uspeh

če se obrnete na

„POSEST“

obl. konc. pisarna Ljubljana, Poljanska c. 12.

Na prodaj in v zamenjavo veliko kmečkih
posestev, vinogradov, mlinov in Zag.

ISCEM PRIDNO IN POŠTENO

DEKLICO

do 17 let staro, lahko tudi starejša moč, za lahka
dela gospodinj v pomoč. Dobra plača in oskrba.
Ponudbe na upravo lista pod številko 5018.

Veliko zalogo

poljedelskih strojev

priporoča

Franc Hitti, Ljubljana

Sv. Martina cesta 2.

CEMENT, PREMOG in strešna opeka

stalno v zalogi pri **H. PETRIČ, LJUBLJANA**
Dunajska cesta 33. — Telefon številka 366. —
Skladišče „BALKAN“. 5027

Bronaste zuonove

vliva najceneje in z dobavnim rokom od 2 do
5 mesecev

Zuonarna in livarna,
St. Vid nad Ljubljano.

Tvrška F. & I. Gorčar Pri Ivanki

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29

priporočamo veliko izbiro blaga za **moške in ženske obleke**, kotenine bele, pisane
in rujave, usakovrstnih **odej**, zimskih volnenih **jopic**, veliko zalogo **triko-jopic** in **hlač**,
sulfenih robcev v najnovjših vzorcih, dalje **moške in ženske perilo** ter razne **modne**
predmete. **Preprčajte se, da kupite tu znatno ceneje kot povsod drugje.**

*** Nikar ne zamudite posetiti ***

SINGERJEV

Oddelek št. 155 na Ljubljanskem velesejmu.

Preselitev trgovine!

Naznanjamo uljudno, da smo preselili svojo trgovino z železnino
s 25. julijem t. l. od Cankarjevega nabrežja št. 1 v svojo lastno hišo v

Štritarjevo ulico št. 7.

kjer bomo trgovino znatno razširili.

Prosimo sodobno za nadaljno naklonjenost, ter zagotovimo cenje-
nim odjemalcem najboljšo postrežbo. Z odličnim spoštovanjem

Breznik & Fritsch, trgovina z železnino.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 57.

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000—

Podružnice: Djakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled. Interesna skupnost z Gospo-
darsko banko d. d. v Novem Sadu.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize,
sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod
najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.